

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/233401,Gen-Tadeusz-Pelczynski-18921985.html>
26.02.2026, 21:47

Gen. Tadeusz Pełczyński (1892–1985)

3 stycznia 1985 r. zmarł gen. Tadeusz Pełczyński, przedwojenny szef Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego, w latach 1941-1944 szef sztabu Komendy Głównej Związku Walki Zbrojnej, następnie Armii Krajowej, od 1943 r. zastępca dowódcy AK.

[Armia Krajowa](#) [Polskie wojsko](#) [Związek Walki Zbrojnej \(ZWZ\)](#)

03.01

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Od lewej: generał Tadeusz Pełczyński, generał Tadeusz Bór-Komorowski, minister Adam Pragier, generał Antoni Chruściel. Fot. NAC

Gen. Tadeusz Pełczyński ps. „Grzegorz”, „Robak”, „Adam”, „Wolf” (1892–1985) – oficer Wojska Polskiego, w okresie II RP szef Oddziału II Sztabu Głównego. We wrześniu 1939 roku dowodził piechotą dywizyjną 19. Dywizji Piechoty w składzie Armii „Prusy”. Po klęsce kampanii wrześniowej zaangażował się w działalność konspiracyjną, początkowo w Służbie Zwycięstwu Polski, a następnie w Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej.

Pełnił funkcję szefa Sztabu Komendy Głównej ZWZ-AK i zastępcy Komendanta Głównego AK. Był jednym z głównych autorów planu Powstania Warszawskiego, oraz współdecydował o jego rozpoczęciu. 4 września 1944 roku został ciężko ranny podczas bombardowania budynku PKO przy ul. Świętokrzyskiej. Po kapitulacji znalazł się w niewoli niemieckiej. Po wojnie osiadł w Londynie, gdzie kierował Instytutem Polskim i Muzeum im. gen. Władysława Sikorskiego.

Według dokumentów IPN, w latach 1951–1956 gen. Tadeusz Pełczyński był inwigilowany przez Departament Śledczy MBP w ramach rozpracowania byłych oficerów wywiadu II RP i Komendy Głównej AK. Z kolei MON z 1969 roku oskarżał go o „pracę wywiadowczą na rzecz Anglików” i organizowanie struktur WiN na emigracji. Do końca życia pozostawał w zainteresowaniu wywiadu wojskowego PRL.

Zmarł 3 stycznia 1985 roku w Londynie. W 1995 roku jego szczątki zostały ekshumowane i przeniesione na Cmentarz Wojskowy na Powązkach w Warszawie, gdzie spoczął obok syna Krzysztofa, poległego w Powstaniu Warszawskim.

gen. Tadeusz Pełczyński został odznaczony m.in. Orderem Orła Białego (pośmiertnie), Złotym i Srebrnym Krzyżem Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych.

[gen. Tadeusz Pełczyński w katalogach Biura Lustracyjnego](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Armia Krajowa, Polskie wojsko

Biografie